

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוראי שמריהו (פאול) טונאץ' ז"ל

בן מרים ובילא

נולד בהונגריה

בתאריך ו' בניסן תרפ"ב

התגורר בירושלים

שרת בחיל רגלים

נפל בעת מילוי תפקידו

בתאריך י"א בטבת תש"ט, 12/1/1949

נקבר בהר הרצל

אזור: א חלקה: 14 שורה: 3 קבר: 1

הותיר אחריו משפחה

בן 27 בנפלו

קורות חיים

בן מרים ובילא (אדאלברט בהונגריה), נולד ביום ו' בניסן תרפ"ב (9.4.1922) בעיר סגדין, הונגריה (בה כיהן כרב הד"ר עמנואל לב הנודע). בגלל יהדותו סבל בגימנסיה ולולא יחסו האבהי של המנהל היה מגורש ממנה בגלל חילופי דברים חריפים בינו לבין אחד המורים האנטישמיים. ביודעו שבגלל יהדותו לא יתקבל לאוניברסיטה השתתף, תוך כדי לימודיו בגימנסיה, בקורסים טכנולוגיים שונים וכשעבר בהצלחה את בחינות-הבגרות כבר היה מומחה בעבודות רדיו ומנועים. כמו-כן הגיע לרמה אמנותית בנגינה בכינור. בהמשך סיים קורס בן שנתיים בטכניון שבעירו, ורכש לו ידיעה מושלמת בהונגריה, גרמנית, צרפתית ואנגלית. ב-1943 גויס לגדוד-עבודה באזור החזית ברוסיה וכמעט נספה במחלת הצפדת. בהשתדלות אחיו הבכור הועבר לבודפשט, ולאחר שהחלים ממחלתו נשאר כלוא בעיר הנצורה וביצע מעשי-גבורה נועזים רבים בשעת המצור. שמריהו נפל בשבי הרוסי והצליח להימלט הביתה יחף וחולה. הוא היה זקוק לשתי שנות החלמה עד שהבריא לגמרי ובינתיים המשיך בלימודיו באוניברסיטה בעירו. משהגיעה אליו הידיעה על הקמת מדינת ישראל לא יכול עוד להישאר במולדתו הנוכרית. הוא חיפש ומצא קשרים עם נציגי ה"הגנה" ולפני צאתו לדרך ללא רישיון-יציאה, סידר את "עזבונו". את ספרייתו הפרטית, שהכילה כמה אלפי כרכים בעלי ערך, מסר למשמרת לספריית סייציני בבודפשט ואת אוסף התמונות והפסלים למוזיאון העירוני של סגדין.

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

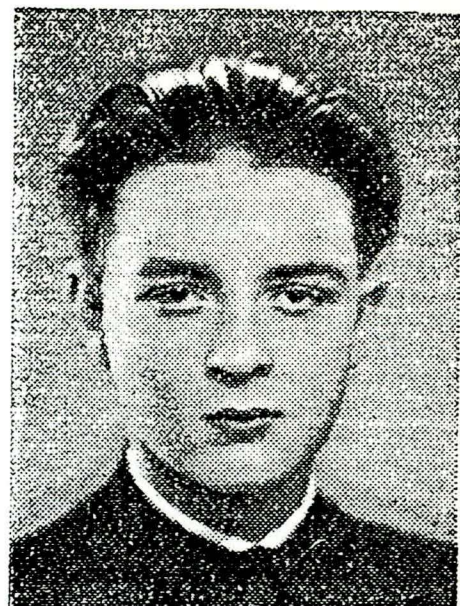

עיריית
ירושלים

כשהגיע לארץ באוקטובר 1948 נשלח לשירות חיוני בבית אלפא, אך הוא נשא את נפשו לשירות קרבי ולפי דרישתו נשלח לירושלים ושם נפל בעמדתו בנוטר-דס ביום י"א בטבת תש"ט (12.1.1949). נקבר בשייח'-באדר ב'. שמו נחרט לזיכרון על לוח-שיש בבית-הכנסת הגדול בעיר-הולדתו סגדין. ביום י"ז בסיוון תשי"א (21.6.1951) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בהר-הרצל בירושלים.

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי 'יזכור', שנערך ע"י משרד הביטחון)

מונאי' שמריהו (פאול)

בן בילא (אדאלברט בהונגריה) ואמיליה. נולד ב-9.4.1922 בסגדין שבהונגריה (עיר רבנותו של הד"ר עמנואל לב הנודע). סבל בגימנסיה בגלל יהדותו, ולולא יחסו האבהי של המנהל היה מגורש ממנה בגלל חליפת דברים חריפה שבינו ובין אחד המורים האנטישמיים. בידעו שבגלל יהדותו לא יתקבל לאוניברסיטה השתתף, תוך כדי לימודיו בגימנסיה, בקרסים טכנולוגיים שונים וכשעבר בהצלחה את בחינת הבגרות

כבר היה מומחה בעבודות רדיו ומוטורים. הגיע לרמה אמנותית בנגינה בכינור. גמר קורס בן שנתיים בטכניון שבעירו, והגיע לידיעה מושלמת בהונגריה, גרמניה, צרפתית ואנגלית. ב-1943 גויס לגדוד עבודה באזור החזית ברוסיה וכמעט שנספה במחלת הצפדת. בהשתדלות אחיו הבכור הועבר לבודפשט, ולאחר שהחלים ממחלתו נשאר כלוא בעיר הנצורה וביצע הרבה מעשי גבורה נועזים בשעת המצור. נפל בשבי הרוסי והצליח להימלט הביתה יחף וחולה. היה זקוק לשתי שנות החלמה עד שהבריא לגמרי ובינתיים למד בשיעורי האוניברסיטה בעירו. משהגיע אליו הידיעה על תקומת מדינת ישראל לא יכול עוד להישאר במולדתו הנכרית. חיפש ומצא קשרים עם נציגי ה"הגנה" ולפני צאתו לדרך בלי רשיון יציאה סידר את "עזבונו". את ספריתו הפרטית, שהכילה כמה אלפי כרכים בעלי ערך, מסר למשמרת לספרית סייציני בבודפשט ואת אוסף התמונות והפסילים למוזיאון העירוני של סגדין.

כשהגיע לארץ באוקטובר 1948 נשלח לשירות חיוני, בעבודה בבית אלפא, אך הוא נשא את נפשו לשירות קרבי ולפי דרישתו נשלח ירושלימה, ושם נפל בעמדתו בנוטרדם ביום 12.1.1949. היה קבור בשייך באדר ב'. ב-21.6.1951 הועבר להרצלה בירושלים. שמו נחרת לזכרון על לוח שיש בבית הכנסת הגדול בעיר הולדתו בסגדין.